

> Retouradres Postbus 40225 8004 DE Zwolle

ProRail B.V.
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 2038
3500GA UTRECHT

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Postbus 40225
8004 DE Zwolle
www.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
5190026171983

Datum 22 februari 2022
Betreft Beslissing op aanvraag

Geachte [REDACTED]

Op 15 december 2021 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag met de aanvullingen van 25 januari 2022 beoordeeld. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Ooievaarsnest Koekange', gelegen in de gemeente De Wolden. Het project betreft het verwijderen van één ooievaarsnest van een bovenleidingportaal. De werkzaamheden bestaan uit verwijderen van het nest met een lange stok of een hoogwerker. Takken en nestresten worden eveneens verwijderd. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de ooievaar (*Ciconia ciconia*).

Besluit

Ik verleen u voor de periode van 21 februari 2022 tot en met 1 december 2023 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels.

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

Datum
22 februari 2022
Onze referentie
5190026171983

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de wet.
- d. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de **realisatie van het project 'Ooievaarsnest Koekange'**, gelegen aan het spoortracé ten noorden van Koekange, één en ander zoals is weergegeven in figuur 1.1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport '**Activiteitenplan** verwijderen ooievaarsnest van bovenleidingsportaal in Koekange' van 3 december 2021 (bijlage 2 bij dit besluit).
- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- g. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- h. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Specifieke voorschriften

- i. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 6 van het bij de aanvraag **gevoegde rapport 'Activiteitenplan** verwijderen ooievaarsnest van bovenleidingsportaal in Koekange¹ van 3 december 2021. (bijlage 3 bij dit besluit) en de brief met aanvullende informatie van 25 januari 2022 (bijlage 4 bij dit besluit).
- j. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van de ooievaar, deze loopt van maart tot september. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de ooievaar.
- k. Het gebruik van de nestpalen als alternatief dient minimaal twee broedseizoenen na verwijderen van het oude nest gemonitord te worden. De resultaten dienen uiterlijk drie maanden na het eind van elk broedseizoen aan RVO ter beoordeling te worden aangeboden.

Overige voorschriften

- l. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
- m. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.
- n. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Kijk onder Digitaal bezwaar indienen en kies voor Bezwaar.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie in de rechter kantlijn van deze brief.

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op mijn.rvo.nl. Of neem telefonisch contact met ons op: 088 042 42 42 (lokaal tarief). Uw aanvraag is bekend onder nummer 5190026171983. Gebruik dit nummer als u contact opneemt. Dan kan ik u beter helpen.

Datum
22 februari 2022
Onze referentie
5190026171983

Met vriendelijke groet,

De Minister voor Natuur en Stikstof,
namens deze:

Robin Nieuwenkamp
Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Instandhouding van de ooievaar

Artikel 3.1, lid 2 Wet natuurbescherming

Datum
22 februari 2022

Onze referentie
5190026171983

Op een bovenleidingportaal van het spoortracé ten noorden van Koekange is een ooievaarsnest aangetroffen. Het nest maakt onderdeel uit van het functioneel leefgebied van ooievaars nabij Koekange. Het nest bevindt zich dicht bij spanningvoerende delen en is gelegen in een agrarische omgeving.

Het nest dient verwijderd te worden om veiligheidsredenen. Door het verwijderen van het ooievaarsnest verdwijnt het nest permanent van de oorspronkelijke locatie. Andere ooievaarsnesten die in de directe omgeving op portalen zijn aangetroffen vormen geen direct gevaar voor de spoorveiligheid en blijven daarom behouden. Om negatieve effecten voor de ooievaars tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals hieronder beschreven.

De werkzaamheden vinden plaats buiten het broedseizoen van de ooievaar. U bent van plan om de werkzaamheden uit te voeren in februari alvorens het broedseizoen in maart van start gaat. In deze periode is een groot deel van de ooievaars uit Nederland vertrokken om te overwinteren in Afrika. Het nest wordt verwijderd met behulp van een hoogwerker of een lange stok van niet-geleidend materiaal. Om hervestiging te voorkomen worden alle nestresten en takken verwijderd en een spiegelbol geplaatst. De spiegelbol betreft een experimentele maatregel waarbij herbevestiging voorkomen wordt door middel van afschrikking. De spiegeling van de bal, evenals de roofvogelogen die op de bol afgebeeld zijn, schrikken de ooievaars af. Vanwege het feit dat andere maatregelen om hervestiging te voorkomen vanwege veiligheidsredenen niet beschikbaar zijn, volgens uw Voorschrift Veilige Werken Hoogspanning, is deze experimentele aanpak de enige optie.

In 2019 zijn vijf nestpalen geplaatst in de omgeving van Koekange om te voldoen aan de verplichting van de in 2019 verleende ontheffing met kenmerk WNB/2018/030.toek. Deze nestpalen zijn tot op heden niet in gebruik genomen, en daardoor beschikbaar voor het ooievaarspaar dat deze ontheffing betreft. Een deel van de verwijderde takken van het oorspronkelijke nest worden aangebracht op één van de nestpalen in de buurt om deze locatie aantrekkelijk te maken voor de ooievaars. Omdat het voor een broedpaar van belang is dat het nest zelf wordt opgebouwd, worden er op de overige vier palen geen takken geplaatst. U geeft aan dat de nestpalen tot op heden niet in gebruik zijn genomen vanwege de aanhoudende geschiktheid van portalen om op te broeden. Door hervestiging op de portalen te voorkomen wordt de effectiviteit van de nestpalen mogelijk vergroot.

Ten slotte worden de werkzaamheden uitgevoerd onder toezicht van een ecologisch deskundige met kennis op het gebied van ooievaars. Er is een ecologisch werkprotocol aanwezig tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden. Dit protocol is bekend bij alle betrokken partijen en de werkzaamheden worden volgens het protocol uitgevoerd. De ecologisch toezichthouder houdt een ecologisch logboek bij waarin de genomen maatregelen genoteerd worden.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping heb ik in de ontheffing aanvullend voorschrift K opgenomen. Dit houdt in dat gebruik van de nestpalen als alternatief minimaal twee broedseizoenen na verwijderen van het oude nest gemonitord dient te worden. De resultaten dienen uiterlijk drie maanden na het eind van elk broedseizoen aan RVO ter beoordeling te worden aangeboden.

Met inachtneming van de door u voorgestelde maatregelen en met de in de ontheffing opgenomen aanvullende voorschriften wordt voorkomen dat het ooievaarspaar na terugkeer van de overwintering geen nestplek kan vinden. Door de werkzaamheden wordt wel één ooievaarsnest vernield. Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming.

Staat van instandhouding

De ooievaar verkeert in een gunstige staat van instandhouding. De soort was echter **tussen de jaren '60 en jaren '90 vrijwel verdwenen uit Nederland. Begin jaren '80 is begonnen met fokprogramma's en werden op 12 plaatsen** in Nederland ooievaarstations geopend, waaronder bij De Wijk, op steenworpafstand van Koekange. Volgens Sovon is de broedvogelpopulatie in Nederland inmiddels uitgegroeid tot 1200 broedparen. Ondanks deze gestage groei is het nog altijd een kwetsbare soort. De populatiedichtheid is nog beperkt, er worden gemiddeld 1 of 2 jongen per jaar vliegvlug per nest en een aanzienlijk deel van de trekkende dieren overleeft de trektocht niet (ongeveer een vijfde van de Nederlandse populatie vertoont geen trekgedrag).

Vanwege de aanwezigheid van alternatieve nestlocaties binnen het huidige foerageergebied van de soort, is het aannemelijk dat de ooievaar in de omgeving van het plangebied aanwezig blijft. De gunstige staat van instandhouding van de ooievaar komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Andere bevredigende oplossing

De voorgenomen werkzaamheden zijn locatie-specifiek, waardoor er geen alternatieve mogelijkheden bestaan wat betreft de locatie van de ingreep. Verwijderen van het nest is noodzakelijk om veiligheid van zowel de treinmachinisten en reizigers als de ooievaars te waarborgen. Het nest behouden is zodoende geen goed alternatief.

Het toppen van bomen om een nestplaats aan te bieden is in dit geval niet nodig omdat er voldoende nestpalen beschikbaar zijn. Deze nestpalen zijn alle langere tijd aanwezig in de omgeving en zijn daardoor bekend bij de aanwezige vogels.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten het broedseizoen) wordt schade aan de ooievaar zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel **3.3 lid 4 van de Wet natuurbescherming 'volksgezondheid of de openbare veiligheid'**.

Een ooievaarsnest dat zich bevindt op een bovenleiding vormt meerdere veiligheidsrisico's. Een nest kan bijvoorbeeld door de trillingen van een voorbijkomende trein op een trein vallen en mogelijk de ruit breken. Daarnaast kunnen takken of nestdelen de afspanrichting blokkeren, waardoor de bovenleiding kan breken. Omdat het nest zich in de buurt van spanning voerende delen bevindt is er een kans op kortsluiting, dit kan vervolgens leiden tot brand.

Ook voor de ooievaars is het niet wenselijk dat het nest behouden wordt. Rondom nestlocaties vinden regelmatig aanrijdingen plaats met ooievaars, en ze kunnen zichzelf gemakkelijk elektrocuteren wanneer ze zich rondom de portalen begeven. **Vanwege deze veiligheidsrisico's is het zaak dat de nesten worden verwijderd.**

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat het belang 'volksgezondheid of de openbare veiligheid' voldoende is om de negatieve effecten op de ooievaar die als gevolg van het verwijderen van het nest zullen optreden, te rechtvaardigen.

Datum
22 februari 2022

Onze referentie
5190026171983